

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 1

U Zakoniku o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/2009 i 49/2010), u članu 19 riječi: " postoji osnovana sumnja" zamjenjuju se riječima: "postoje osnovi sumnje".

Član 2

Poslije člana 19 dodaju se tri nova člana, koja glase:

"Preduzimanje i početak krivičnog gonjenja

Član 19a

Krivično gonjenje počinje:

- 1) prvom radnjom državnog tužioca ili ovlašćenog službenika policije preduzetom u skladu sa ovim zakonikom radi provjere osnova sumnje da li je određeno lice učinilo krivično djelo;
- 2) podnošenjem privatne tužbe;
- 3) preduzimanjem krivičnog gonjenja od strane oštećenog kao tužioca u slučaju odustanka državnog tužioca od krivičnog gonjenja shodno članu 59 ovog zakonika.

Pokretanje krivičnog postupka

Član 19b

Krivični postupak je pokrenut:

- 1) donošenjem naredbe o sprovođenju istrage iz člana 275 ovog zakonika;
- 2) potvrđivanjem optužnice kojoj nije prethodila istraga iz člana 288 ovog zakonika);
- 3) određivanjem glavnog pretresa u skraćenom postupku ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa shodno odredbama člana 454 stav 1 i člana 461 stav 1 ovog zakonika;
- 4) određivanjem glavnog pretresa u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja shodno odredbi člana 471 stav 2 ovog zakonika.

Ograničenje određenih prava usljed pokretanja krivičnog postupka

Član 19c

(1) Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ova ograničenja, ako zakonom nije drukčije određeno, nastupaju:

- 1) potvrđivanjam optužnice;
- 2) određivanjem glavnog pretresa u skraćenom postupku ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa shodno odredbama člana 454 stav 1 i člana 461 stav 1 ovog zakonika;

3) određivanjem glavnog pretresa u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja shodno odredbi člana 471 stav 2 ovog zakonika.

(2) O okolnostima iz stava 1 ovog člana i o stavljanju okrivljenog u pritvor, sud će u roku od tri dana od donošenja odluke po službenoj dužnosti obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen. Ove podatke sud će na zahtjev dostaviti okrivljenom i njegovom braniocu.

Član 3

Član 21 briše se.

Član 4

U članu 22 poslije tačke 8 dodaje se nova tačka, koja glasi:

“(9) Najduža kazna zatvora je kazna zatvora od četrdeset godina.”

Član 5

U članu 24 stav 3 umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju se riječi: “a za djela za koja se može izreći najduža kazna zatvora u vijeću od pet sudija”.

U stavu 4 riječi: “osim u slučaju iz stava 10 ovog člana” brišu se.

Stav 10 mijenja se i glasi:

“(10) Sud odlučuje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti u vijeću sastavljenom od pet sudija”.

Poslije stava 10 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(11) Sud odlučuje o zahtjevu za vanredno ublažavanje kazne u vijeću sastavljenom od troje sudija, a za krivična djela za koja se može izreći najduža kazna zatvora u vijeću od pet sudija.”

U stavu 11 riječi: “st. 3, 4 i 10” zamjenjuju se riječima: “st. 3, 4, 10 i 11”.

Dosadašnji stav 11 postaje stav 12.

Član 6

U članu 38 stav 1 tačka 4 riječi: “vršio dokazne radnje ili je učestvovao u postupku kao” zamjenjuju se riječima: “učestvovao kao sudija za istragu,”.

Član 7

U članu 43 stav 3 mijenja se i glasi:

“(3) Rukovodilac državnog tužilaštva, odnosno vrhovni državni tužilac odlučuje o izuzeću lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da ga zastupaju u krivičnom postupku. O izuzeću rukovodioca državnog tužilaštva odlučuje rukovodilac neposredno višeg državnog tužilaštva. O izuzeću vrhovnog državnog tužioca odlučuje se u skladu sa posebnim zakonom.”

Član 8

U članu 48 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(2) Na osnovu odluke državnog tužioca u manje složenim predmetima mogu učestvovati i savjetnici. Oni mogu prikupljati obavještenja i samostalno preduzeti pojedine dokazne radnje. Zapisnik o sprovedenoj dokaznoj radnji državni tužilac ovjerava najkasnije 48 časova nakon njenog izvršenja.

Član 9

U članu 51 stav 2 briše se.

Član 10

U članu 62 poslije stava 2 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(3) Radi ostvarivanja prava iz stava 2 ovog člana sud će obavijestiti državnog tužioca da je oštećeni preduzeo gonjenje”.

Član 11

Naziv člana i član 69 mijenja se i glasi:

“Obavezna odbrana

(1) Ako je okrivljeni lice sa posebnim potrebama, zbog kojih nije sposobno da se samo uspješno brani ili ako se postupak vodi zbog krivičnog djela za koje se može izreći najduža kazna zatvora, okrivljeni mora imati branioca prilikom prvog saslušanja.

(2) Poslije podignute optužnice zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina, okrivljeni mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(3) Okrivljeni kome je određen pritvor mora imati branioca dok je u pritvoru.

(4) Okrivljeni kome se sudi u odsustvu, u smislu člana 324 stav 2 ovog zakonika, mora imati branioca čim sud donese rješenje o suđenju u odsustvu.

(5) Osumnjičeni kojeg policija u izviđaju sasluša u smislu člana 261 stav 5 ovog zakonika mora imati branioca.

(6) Osumnjičeni mora imati branioca kad državni tužilac donese rješenje o zadržavanju u smislu člana 267 ovog zakonika.

(7) Okrivljeni mora imati branioca od početka pregovora sa državnim tužiocem o zaključivanju sporazuma o priznanju krivice, pa do donošenja odluke suda o žalbi na presudu.

(8) Ako okrivljeni u slučajevima obavezne odbrane ne uzme branioca, o postavljenju branioca po službenoj dužnosti do podizanja optužnice odlučuje nadležni državni tužilac, u slučaju iz člana 261 stav 5 ovog zakonika odlučuje policija, a predsjednik suda nakon podignute optužnice do pravosnažnosti presude, a ako je izrečena najduža kazna zatvora, i za postupak po vanrednim pravnim lijekovima. Kad se okrivljenom poslužbenoj dužnosti postavi branilac poslije podignute optužnice, o tome će se okrivljeni obavijestiti istovremeno sa dostavljanjem optužnice. Ako okrivljeni u slučaju obavezne odbrane u toku postupka ostane bez branioca, a sam ne uzme drugog branioca, predsjednik suda pred kojim se vodi postupak postaviće mu branioca po službenoj dužnosti. Branilac postavljen po službenoj dužnosti ostaje u postupku dok postoje uslovi za obaveznu odbranu, odnosno dok okrivljeni sam ne izabere branioca.

(9) Okrivljenom će se postaviti branilac po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore (u daljem tekstu: Advokatska komora).”

Član 12

Član 72 mijenja se i glasi:

“Pravo branioca na uvid u spis predmeta i upoznavanje sa sadržinom krivične prijave

Član 72

(1) Branilac ima pravo uvida u spis predmeta u skladu sa članom 203a i 203b ovog zakonika.

(2) Prije prvog saslušanja osumnjičenog, branilac ima pravo da mu se predoči sadržina krivične prijave.

Član 13

U članu 80 stav 2 briše se.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 2.

Član 14

U članu 83 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje ako to držalac stana traži ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprečavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi ili imovine ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.”

Član 15

U članu 109 stav 3 mijenja se i glasi:

“(3) Sud koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1 ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim, upozori da ne moraju svjedočiti. Lica iz stava 1 ovog člana će se upozoriti da će se njihov iskaz, ako odluče svjedočiti, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.”

Član 16

U članu 120 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(2) Kad se saslušavaju kao svjedoci lica koja su prijavila korupciju obezbjeđuje im se zaštita kroz neki od oblika posebnih načina učestvovanja i saslušanja svjedoka u krivičnom postupku.”

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 3, 4 i 5.

Član 17

U članu 154 stav 4 mijenja se i glasi:

“(4) Ako se lica iz stava 1 ovog člana protive sprovođenju radnji iz st. 1, 2 i 3 ovog člana one se mogu preduzeti samo po naredbi nadležnog suda.

Član 18

Član 157 mijenja se i glasi:

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a na drugi način se ne mogu prikupiti dokazi ili bi njihovo prikupljanje zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života ljudi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

- 1) tajni nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu;
- 2) presretanje, prikupljanje i snimanje računarskih podataka;
- 3) ulazak u prostorije radi tajnog fotografisanja i tehničkog snimanja u prostorijama;
- 4) tajno praćenje i tehničko snimanje lica i predmeta.

(2) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a okolnosti slučaja ukazuju da će se sa najmanje povreda prava na privatnost prikupiti dokazi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

- 1) simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita;
- 2) pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova;
- 3) osnivanje fiktivnog privrednog društva;
- 4) praćenje prevoza i isporuke predmeta krivičnog djela;
- 5) snimanje razgovora uz prethodno informisanje i saglasnost jednog od učesnika razgovora;
- 6) angažovanje prikrivenog isljednika i saradnika.

(3) Mjere iz stava 1 tačka 1 ovog člana mogu se narediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da izvršiocu ili od izvršioca krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika prenosi poruke u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da se izvršilac služi njihovim priključcima na telefon ili drugim sredstvima za elektronsku komunikaciju.

(4) U slučaju kada se ne raspolaže saznanjima o identitetu učinioca krivičnog djela, mjera iz stava 1 tačka 4 ovog člana može se odrediti prema predmetu krivičnog djela.

(5) Protiv lica koja izvršavaju mjere iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana, neće se preduzeti krivično gonjenje za radnje koje predstavljaju pomaganje u vršenju krivičnog djela ako se čini radi obezbjeđivanja podataka i dokaza za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(6) Izvršenje mjera iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana ne smije da predstavlja podstrekavanje na izvršenje krivičnog djela.

(7) Mjere iz stava 1 tač. 1 do 4 i mjere iz stava 2 tač. 5 i 6 ovog člana mogu se narediti i prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.”

Član 19

U članu 158 tačka 3 mijenja se i glasi:

“3) sa elementima korupcije, i to: prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, odavanje tajnih podataka, povreda tajnosti postupka, protivzakoniti uticaj, zloupotreba službenog položaja, kao i zloupotreba ovlašćenja u privredi i prevara u službi za koja je propisana kazna zatvora od osam godina ili teža kazna”

U tački 4 riječi: “zločinačko udruživanje” zamjenjuju se riječima: “kriminalno udruživanje, pranje novca, fasifikovanje isprave, falsifikovanje službene isprave”.

Član 20

U članu 159 stav 1 druga rečenica mijenja se i glasi: “Mjere iz člana 157 stav 2 ovog zakonika, na obrazloženi predlog policije ili po službenoj dužnosti, pisanom naredbom određuje državni tužilac.”

U stavu 2 u prvoj rečenici poslije riječi “sprovodi,” dodaju se riječi: “ako je lice poznato,”.

Stav 5 mijenja se i glasi:

“(5) Na osnovu naredbe sudije za istragu odnosno državnog tužioca mjere iz člana 157 stav 1 i stav 2 tač. 3, 4, 5, i 6, ovog zakonika mogu trajati do četiri mjeseca. Iz opravdanih razloga navedene mjere se mogu produžavati prema istom licu i za isto krivično djelo najduže do 18 mjeseci od donošenja prve naredbe za određivanje mjera tajnog nadzora. Izvršenje mjera će se naredbom prekinuti kad prestanu razlozi za njihovu primjenu. Prekinute mjere se iz opravdanih razloga mogu naredbom nastaviti prema istom licu i za isto krivično djelo. U maksimalni rok trajanja mjere ne računa se vrijeme prekida izvršenja mjera. Nakon proteka rokova iz ovog stava, ne može se nastaviti izvršenje, niti nova mjera odrediti za isto krivično djelo i prema istom izvršiocu. Predlog za preduzimanje mjere iz člana 157 stav 2 tač.1 i 2 ovog zakonika može se odnositi samo na jedan simulirani akt, a svaki naredni predlog za preduzimanje ove mjere protiv istog lica mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ove mjere.”

Poslije stava 5 dodaju se dva nova stava, koja glase:

“(6) Ako se u toku izvršenja mjere pokaže da se njom ne može postići svrha, ona se može zamijeniti drugom mjerom. U maksimalni rok trajanja novoodređene mjere računa se i vrijeme trajanja prethodno određene mjere.

(7) Određivanje mjera tajnog nadzora iz člana 157 st. 1 i 2 ovog zakonika prema istom licu i za isto krivično i djelo ne utiče na određivanje mjere tajnog nadzora prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.”

U stavu 6 poslije riječi: “e-mail adresu” dodaju se riječi: “ili IMSI broj, IMEI broj i IP adresu.”

Dosadašnji st. 6, 7, 8 i 9 postaju st. 7, 8, 9 i 10.

Član 21

U članu 160 stav 2 poslije tačke dodaje se rečenica koja glasi: “Prikrivenog isljednika određuje starješina organa koji je nadležan za izvršenje mjera tajnog nadzora ili lice koje on ovlasti.”

U stavu 3 riječi: “iz člana 22 tačka 8 ovog zakonika” zamjenjuju se riječima: “organizovanog kriminala”.

Stav 4 mijenja se i glasi:

“(4) Prikriveni isljednik i saradnik može da učestvuje u pravnom saobraćaju koristeći isprave za prikrivanje identiteta, a pri prikupljanju obavještenja može da koristi tehnička sredstva za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa. Organ nadležan za izdavanje identifikacionih isprava, na zahtjev starješine organa nadležnog za izvršenje mjera tajnog nadzora, dodaje podatke u bazi podataka i izdati isprave za prikrivanje identiteta policijskog službenika ili drugog lica.”

U stavu 7 riječi: “protiv osumnjičenog” zamjenjuju se riječima: “,odnosno ako podaci i informacije prikupljeni primjenom preduzetih radnji nisu potrebni za krivični postupak”.

U stavu 8 briše se tačka i dodaju se riječi: “ili kad je lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica pronađeno.”

Član 22

U članu 175 stav 1 tačka 4 mijenja se i glasi:

“(4) je u pitanju krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, a način izvršenja ili težina posledice bi mogli dovesti do uznemirenja javnosti koje bi ugrozilo nesmetano vođenje krivičnog postupka.”

Član 23

Član 176 mijenja se i glasi:

“(1) Pritvor se na predlog ovlašćenog tužioca određuje rješenjem nadležnog suda.

(2) Prije donošenja odluke iz stava 1 ovog člana sud će saslušati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Saslušanju mogu prisustvovati državni tužilac i branilac.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, odluka o određivanju pritvora može se donijeti bez saslušanja okrivljenog ako se okrivljeni krije ili ako postoje okolnosti iz člana 175 stav 1 tačka 5 ovog zakonika.

(4) Ako je pritvor određen u skladu sa stavom 3 ovog člana, sud će u roku od 48 časova od časa lišenja slobode saslušati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Nakon saslušanja, sud će odlučiti da li će odluku o određivanju pritvora ostaviti na snazi ili ukinuti pritvor.

(5) Rješenje o određivanju pritvora sadrži: ime i prezime, godinu i mjesto rođenja lica koje se pritvara, krivično djelo za koje se okrivljuje, zakonski osnov za pritvor, vrijeme na koje je određen pritvor, vrijeme lišenja slobode, pouku o pravu na žalbu, obrazloženje osnova, kao i obrazloženje razloga za određivanje pritvora, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(6) Rješenje o određivanju pritvora uručuje se licu na koje se odnosi odmah po njegovom donošenju. U spisima se mora naznačiti dan i čas prijema rješenja. Prijem rješenja pritvoreno lice potvrđuje svojim potpisom.

(7) Protiv rješenja o određivanju pritvora državni tužilac, pritvoreno lice i njegov branilac mogu izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa prijema rješenja. Žalba, rješenje o pritvoru i ostali spisi dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Kada odlučuje o žalbi na rješenje u slučaju iz stava 7 ovog člana, vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu ili preinačiti pobijano rješenje.

(9) Protiv rješenja kojim je odbijen predlog državnog tužioca da se okrivljenom odredi pritvor, državni tužilac može izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa prijema rješenja.

(10) Kada odlučuje o žalbi na rješenje u slučaju iz stava 9 ovog člana, vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu ili preinačiti rješenje i odrediti pritvor. Protiv rješenja o određivanju pritvora, državni tužilac, pritvoreno lice i njegov branilac mogu izjaviti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja. U pogledu predaje rješenja kojim se određuje pritvor i izjave žalbe primjenjuju se odredbe st. 6 i 7 ovog člana.

(11) U slučajevima iz st. 7 i 8 ovog člana vijeće je dužno da donese odluku u roku od 48 časova.

Član 24

U članu 178 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) U toku istrage, sudija za istragu će na predlog državnog tužioca ukinuti pritvor. Predlog za ukidanje pritvora može da podnese okrivljeni i njegov branilac.”

Član 25

U članu 180 stav 1 poslije riječi: “a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode” brišu se.

Član 26

Član 203 se mijenja i glasi:

“Uvid u spis predmeta

Član 203

(1) Pravo na uvid u spis predmeta obuhvata pravo razgledanja, prepisivanja, preslikavanja, snimanja spisa predmeta i razgledanje predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.

(2) Pravo uvida u spis predmeta u kojima je postupanje tajno ili je isključena javnost dozvoljeno je u skladu sa ovim zakonikom samo licima koja mogu učestvovati u tom postupku.

(3) Podaci o djetetu koje učestvuje u postupku predstavljaju tajnu, kao i podaci koji su takvima proglašeni posebnim zakonom.

(4) Uvid u podatke koji su tajni odobrava se u skladu sa odredbama ovog i posebnog zakona.

(5) Ako postoji bojazan iz čl. 120, 121 i 122 ovog zakonika sudija za istragu će na predlog državnog tužioca ili po službenoj dužnosti na odgovarajući način (prepisom zapisnika ili službene zabilješke bez podataka o istovjetnosti lica, njihovim izdvajanjem u posebni omot i sl.) zaštititi tajnost podataka tih lica koji su u spisu.

(6) Uvid u spis predmeta dozvoljava organ pred kojim se vodi postupak, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, a kada je postupak završen, uvid u spis dozvoljava predsjednik suda ili lice koje on odredi.

(7) Svakome, ko ima opravdani interes može se dozvoliti uvid u spis predmeta u skladu sa zakonom.

Član 27

Poslije člana 203 dodaju se dva nova člana, koja glase:

“Pravo stranaka na uvid u spis predmeta

Član 203a

(1) Oštećeni i njegov punomoćnik imaju pravo na uvid u spis predmeta. Ako bi raniji uvid u spis predmeta uticao na njegov iskaz, pravo na uvid stiče nakon što je saslušan.

(2) Oštećeni kao tužilac ima pravo na uvid u spis predmeta nakon prijema obavještenja iz člana 59 stav 1 ovog zakonika.

(3) Okrivljeni i branilac imaju pravo uvida u spis predmeta:

- 1) nakon saslušanja okrivljenog; i
- 2) nakon podizanja privatne tužbe.

Ograničenje prava okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spis predmeta

Član 203b

(1) Izuzetno, okrivljenom i braniocu se u istrazi može uskratiti pravo na uvid u dio ili cijeli spis predmeta, ako bi time bila ugrožena svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka, što u daljem postupku ne smije ugroziti pravo na odbranu.

(2) O uskraćivanju prava na uvid u dio ili cijeli spis predmeta u istrazi odlučuje državni tužilac rješenjem koje ne mora biti obrazloženo. Okrivljeni i branilac imaju pravo žalbe protiv rješenja u roku od tri dana. Žalba se podnosi državnom tužiocu koji će je odmah uz navođenje razloga uskraćivanja uvida u dio ili cijeli spis predmeta dostaviti sudiji za istragu. Okrivljeni i branilac nemaju pravo uvida u obrazloženje državnog tužilaštva. O žalbi okrivljenog i branioca odlučuje sudija za istragu u roku od tri dana. Odluka sudije za istragu kojom se odbija žalba okrivljenog i branioca dostaviće se okrivljenom i braniocu bez obrazloženja, a državnom tužilaštvu sa obrazloženjem. Protiv rješenja sudije za istragu državni tužilac može izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7.

(3) Ukoliko je okrivljenom rješenjem određen pritvor, braniocu se ne može uskratiti uvid u dio spisa predmeta koji su od značaja za ocjenu postojanja osnovane sumnje da je okrivljeni učinio krivično djelo i postojanja okolnosti na kojima se temelji odluka o određivanju ili produženju pritvora.

(4) Nakon potvrđivanja optužnice okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u cijele spise predmeta.”

Član 28

U članu 226 stav 4 tačka na kraju prve rečenice zamjenjuje se zarezom i riječima: “a nagradu postavljenom braniocu i punomoćniku nakon njihovog razjerešenja.”

Član 29

U članu 227 stav 4 druga rečenica briše se.

Član 30

U članu 229 stav 1 riječi: “iz sredstava iz člana 226 stav 4 ovog zakonika” brišu se.

Član 31

U članu 257 stav 2 riječi: “zatraži od pružaoca usluga elektronskih komunikacija provjeru identičnosti telekomunikacijskih adresa koje su u određenom vremenu

uspostavile vezu” brišu se, a poslije riječi „prtljaga“ dodaju se riječi: „preduzme potrebne mjere u cilju pronalaženja lica“.

Član 32

Poslije člana 257 dodaju se dva nova člana, koja glase:

“Dostavljanje podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju

Član 257a

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je registrovani vlasnik ili korisnik telekomunikacionog sredstva izvršio, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, na osnovu naredbe sudije za istragu, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica, policija može:

1) od operatera komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije sa određenim elektronskim komunikacijskim adresama, utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze lica koja uspostavljaju elektronsku komunikaciju, te identifikacijske oznake uređaja,

2) tehničkim uređajem izvršiti identifikaciju IMSI i IMEI broja i lociranje telefona i drugih sredstava za elektronsku komunikaciju.

(2) Policija može na osnovu naredbe sudije za istragu zatražiti od operatera komunikacijskih usluga provjeru iz stava 1 tačka 1 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva.

(3) Policija može na osnovu naredbe sudije za istragu izvršiti identifikaciju i lociranje iz stava 1 tačka 2 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva.

(4) Uz naredbu iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana, sudija za istragu će izdati poseban nalog u kojem će navesti samo telefonski broj, e-mail adresu ili IMSI broj, IMEI broj i IP adresu lica u odnosu na koje se prikupljaju podaci o elektronskom komunikacijskom saobraćaju.

(5) Naredbu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana sudija za istragu donosi na predlog državnog tužioca u roku od četiri sata.

(6) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, preduzimanje mjere iz st. 1, 2 i 3 ovog člana može započeti na osnovu usmene naredbe sudije za istragu. U tom slučaju pisana naredba mora da bude pribavljena u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe.

(7) Predlog državnog tužioca za donošenje naredbe i naredba iz st. 1, 2, 3 i 5 ovog člana sadrži lične podatke lica iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ako je lice poznato i razloge za izdavanje naredbe.

(8) Ako državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak, odnosno kad se lice za kojim se traga pronađe, prikupljeni materijal će se u zatvorenom omotu dostaviti sudiji za istragu, koji će narediti da se materijal uništi u prisustvu državnog tužioca i sudije za istragu, o čemu će sudija za istragu sačiniti zapisnik.

(9) Sudija za istragu će postupiti u skladu sa stavom 8 ovog člana i ako državni tužilac donese naredbu o sprovođenju istrage protiv osumnjičenog, ali prikupljeni materijal ili dio materijala nije potreban za vođenje krivičnog postupka.

(10) Ako su podaci iz st. 1, 2 i 3 ovog člana pribavljeni protivno odredbama ovog člana, ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Pribavljanje podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama

Član 257b

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je određeno lice izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, na osnovu naredbe državnog tužioca, policija može zatražiti od banaka podatke o bankovnim računima i bankarskim transakcijama tog lica, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica.

(2) Banka je dužna tražene podatke sadržane u naredbi državnog tužioca, dostaviti u roku koji odredi državni tužilac.

(3) Ako banka ne postupi po naredbi iz st. 1 i 2 ovog člana, državni tužilac može zahtijevati da sudija za istragu donese rješenje kojim će obavezati banku na dostavljanje traženih podataka. Po zahtjevu državnog tužioca sudija za istragu će donijeti rješenje u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva državnog tužioca.

(4) U slučaju neizvršenja rješenja sudije za istragu iz stava 3 ovog člana, sudija za istragu može kazniti banku novčanom kaznom u iznosu do 50.000 eura, a odgovorno lice u banci novčanom kaznom u iznosu do 5.000 eura.

(5) Na rješenje iz st. 3 i 4 ovog člana ima se pravo žalbe.

(6) O žalbi iz st. 3 i 4 ovog člana odlučuje vijeće nadležnog suda iz člana 24 stav 7 Zakonika o krivičnom postupku, u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke suda."

Član 33

U članu 259 u stavu 6 riječ "prinudno" zamijenjuje sa riječju "pozvati".

Član 34

U članu 261 stav 4 riječi: "po njegovom izboru" brišu se, a poslije riječi: "postaviti branioca" dodaju se riječi: "po redosljedu".

Stav 5 se mijenja i glasi:

"(5) Po odobrenju državnog tužioca, a uz prisustvo branioca, policija može da sasluša osumnjičenog. Ako osumnjičeni sam ne uzme branioca, policija će mu po službenoj dužnosti postaviti branioca po redosledu sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja ga saslušati."

U stavu 8 druga rečenica se mijenja i glasi: "Tok saslušanja će se snimiti uređajem za audiovizuelno snimanje."

Član 35

U članu 262 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) Ako u toku izviđaja državni tužilac ocijeni da je radi donošenja naredbe o sprovođenju istrage potrebno neko lice saslušati u svojstvu svjedoka, saslušanje će obaviti u skladu sa odredbama člana 113 ovog zakonika."

U stavu 2 poslije riječi "osumnjičenom" dodaju se riječi: "ako je poznat".

Stav 3 mijenja se i glasi:

“(3) Saslušanje svjedoka može trajati onoliko koliko je neophodno da se svjedok sasluša.

U stavu 4 poslije prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: “U zapisniku će se navesti razlog zbog kojeg je saslušanje svjedoka izvršeno bez prisustva osumnjičenog i njegovog branioca.”

Član 36

U nazivu člana 264 riječi: “i zadržavanje” brišu se.

U stavu 3 riječi: “12 časova” zamjenjuju se riječima: “24 časa”.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

“(5) Ovlašćeni policijski službenici mogu lišiti slobode lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica. Lice lišeno slobode će se bez odlaganja sprovesti sudiji za istragu, a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode.”

Član 37

U članu 266 stav 3 poslije riječi “dužnosti” dodaje se zarez i riječi: “po redosljedu sa spiska Advokatske komore”.

Član 38

U članu 267 stav 1 riječi: “48 časova” zamjenjuju se riječima: “72 časa”.

U stavu 2 u drugoj rečenici riječi: “osnov sumnje” zamjenjuju se riječima: “osnovanost sumnje”.

U stavu 3 riječi: “imaju pravo žalbe” zamjenjuju se riječima: “mogu izjaviti žalbu u roku od 4 časa od prijema rješenja iz stava 2 ovog člana”.

Stav 4 se briše.

Član 39

U članu 271 stav 2 mijenja se i glasi:

“(2) Rješenje o odbacivanju krivične prijave državni tužilac dostaviće u roku od osam dana podnosiocu krivične prijave, oštećenom u skladu sa članom 59 ovog zakonika i licu protiv koga je podnijeta krivična prijava na njegov zahtjev.”

Član 40

Poslije člana 271 dodaje se novi član, koji glasi:

“Prigovor na rješenje o odbacivanju krivične prijave

Član 271a

(1) Kad nema oštećenog ili je oštećeni nepoznat, rješenje o odbacivanju krivične prijave dostavlja se podnosiocu krivične prijave koji ima pravo prigovora neposredno višem državnom tužilaštvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(2) Nakon razmatranja prigovora više državno tužilaštvo može rješenjem prigovor odbaciti kao neblagovremen ili narediti nadležnom državnom tužiocu da preispita svoju odluku.

(3) Na odluku nadležnog državnog tužioca o preispitivanju krivične prijave nije dozvoljen prigovor.”

Član 41

U članu 272 poslije stava 6 dodaje senovi stav, koji glasi:

“(7) Troškovi krivičnog postupka iz člana 226 stav 1 ovog zakonika padaju na teret državnog tužilaštva.”

Član 42

U članu 276 stav 2 riječ “stranaka” zamjenjuje se riječima: “tužioca, odnosno okrivljenog”.

Član 43

U članu 277 stav 2 poslije riječi “analize” dodaju se riječi: “shodno članu 154 ovog zakonika.”

Član 44

U članu 290 stav 5 riječi: “rješenje dostavljeno” zamjenjuju se riječima: “naredba dostavljena”.

Član 45

U članu 293 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Optužnica se dostavlja sudu radi kontrole i potvrđivanja.”

Poslije stava 1 dodaje novi stav, koji glasi:

“(2) Kontrolu i potvrđivanje optužnice za krivična djela koja u prvom stepenu sudi sudija pojedinac vrši predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a za krivična djela koja sudi vijeće kontrolu i potvrđivanje vrši vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.”

U st. 2, 3, 4 i 5 riječ “vijeće” zamjenjuje se riječju “sud” u odgovarajućem padežu.

Dosadašnji st. 2, 3, 4 i 5 postaju st. 3, 4, 5 i 6.

Član 46

U čl. 294, 295, 296, 297 i 299 riječ “vijeće” zamjenjuje se riječju “sud” u odgovarajućem padežu.

Član 47

U članu 296 stav 1 riječi “osam” zamjenjuje se riječju “petnaest”, a riječ “petnaest” zamjenjuje se riječju “trideset”.

Član 48

U članu 298 stav 1 riječi: “koje vrši kontrolu optužnice” zamjenjuju se riječima: “iz člana 24 stav 7 ovog zakonika”.

Član 49

Član 300 mijenja se i glasi:

“(1) Kad se krivični postupak vodi za jedno krivično djelo ili za krivična djela u sticaju za koja se goni po službenoj dužnosti, osumnjičenom, okrivljenom i braniocu može se predložiti zaključenje sporazuma o priznanju krivice, odnosno osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu državnom tužiocu predložiti zaključenje takvog sporazuma.

(2) Kad se uputi predlog iz stava 1 ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja krivice za krivično djelo, odnosno krivična djela koja se osumnjičenom odnosno okrivljenom stavljaju na teret.

(3) Sporazum o priznanju krivice mora biti zaključen u pisanom obliku i potpisan od stranaka i branioca, a može se podnijeti najkasnije na prvom ročištu za održavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sudom.

(4) Sporazum o priznanju krivice podnosi se, ako optužba još nije podignuta, predsjedniku vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a nakon podizanja optužbe, predsjedniku vijeća.

(5) Ako je sporazum o priznanju krivice zaključen prije podizanja optužbe, državni tužilac će zajedno sa sporazumom dostaviti sudu i optužbu koja čini sastavni dio ovog sporazuma.

(6) Na optužnicu iz stava 5 ovog člana ne primjenjuju se odredbe o kontroli optužnice."

Član 50

U članu 302 stav 2 mijenja se i glasi:

"(2) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen prije podizanja optužbe o njemu odlučuje predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika".

U stavu 3 riječ "optužnice" zamjenjuje se riječju "optužbe".

U stavu 9 posljednja rečenica mijenja se i glasi: "Sporazum i sve spise koji čine sastavni dio sporazuma uništava predsjednik vijeća, o čemu sačinjava zapisnik."

Član 51

U članu 303 stav 1 riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječju "sud".

Član 52

U članu 329 stav 4 riječi: "je odlaganje trajalo duže od tri mjeseca ili ako" brišu se.

Član 53

U članu 348 stav 1 riječ "maloljetnika" zamjenjuje se riječima: "lica starija od 14 godina".

Član 54

U članu 356 stav 2 se mijenja i glasi:

"(2) Izuzetno, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom saslušanju, vijeće može odlučiti da se pročita zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, koji je održan pred istim predsjednikom vijeća, ako je svjedok ili vještak na ranijem glavnom pretresu saslušan na sve okolnosti i ako bi njihovo ponovno pozivanje vodilo samo odugovlačenju krivičnog postupka."

Član 55

U članu 376 poslije stava 7 dodaje se novi stav, koji glasi:

"(8) Ako je presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice, optuženi koji se nalazi u pritvoru upućuje se na izdržavanje kazne, ako je vrijeme provedeno u pritvoru kraće od dužine izrečene kazne zatvora."

Član 56

U članu 386 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

“8) izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude.

Poslije tačke 8 dodaje se nova tačka 9, koja glasi:

“9) presuda nema uopšte razloga ili u njoj nijesu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri protivrječni ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrječnost između onog što se navodi u razlozima presude o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava.”

Član 57

Član 392 mijenja se i glasi:

“(1) Kad spisi sa žalbom stignu drugostepenom sudu odmah se, na propisan način, određuje sudija izvjestilac.

(2) Ako sudija izvjestilac utvrdi da postoje greške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne greške u pisanju i računanju, nedostaci u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude sa izvornikom u pogledu podataka iz člana 374 stav 1 tač. 1 do 5 i tačka 7 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća donese posebno rješenje o ispravci prvostepene presude u skladu sa odredbama člana 380 ovog zakonika.

(3) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od prvostepenog suda pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može preko tog suda ili sudije za istragu suda na čijem se području radnja ima izvršiti ili na drugi način provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili od drugih organa ili organizacija pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(4) Ako sudija izvjestilac utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu, prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća donese rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa i da ih, po pravosnažnosti rješenja, u zatvorenom omotu preda sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa.

(5) Ako se radi o krivičnom djelu za koje se goni po optužbi državnog tužioca, sudija izvjestilac će spise dostaviti državnom tužiocu, koji je dužan da ih razmotri i podnese svoj predlog ili izjavi da će predlog podnijeti na sjednici vijeća i da ih bez odlaganja vrati sudu.”

Član 58

U članu 393 stav 1 u prvoj rečenici riječi: “optuženi i njegov branilac, oštećeni kao tužilac i privatni tužilac” zamjenjuje se riječima: “ovlašćeni tužilac, optuženi i njegov branilac”.

Član 59

U članu 407 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(2) Drugostepeni sud će, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu, ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, iz člana 386 stav 1 tačka 9 ovog zakonika i naložiti prvostepenom sudu da bez otvaranja glavnog pretresa otkloni navedenu povredu novom izradom pismenog otpravka presude.

U stavu 5 riječi: “dva puta” zamjenjuju se riječju “jednom”.

Dosadašnji st. 2, 3, 4 i 5 postaju st. 3, 4, 5 i 6.

Član 60

U članu 409 stav 1 riječi: "tač. 3, 5 i 6" zamjenjuju se riječima: "tačka 6".

Član 61

U članu 413 stav 2 poslije tačke dodaje se nova rečenica koja glasi: "Ako je drugostepenu odluku donio Vrhovni sud, protiv te odluke nije dozvoljena žalba."

Član 62

U članu 417 stav 4 mijenja se i glasi:

"(4) Ispitujući žalbu sud će, po službenoj dužnosti, paziti da li postoje povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 ovog zakonika"

Član 63

U članu 424 stav 1 poslije tačke 5 dodaje se nova tačka, koja glasi:

"5a) je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu;"

Član 64

Član 438 mijenja se i glasi:

"(1) Okrivljeni koji je osuđen na безусловnu kaznu zatvora ili kaznu maloljetničkog zatvora i njegov branilac mogu, u roku od mjesec dana od dana kad je okrivljeni primio pravosnažnu presudu, pisanim i obrazloženim predlogom tražiti od Vrhovnog državnog tužilaštva da podigne zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne presude, ako smatra da je njom povrijeđen Krivični zakonik na štetu okrivljenog, ili da je u krivičnom postupku koji je prethodio donošenju pravosnažne presude povrijeđeno pravo na odbranu okrivljenog koje je uticalo na donošenje zakonite i pravilne presude.

(2) Predlog iz stava 1 ovog člana ne može podnijeti okrivljeni koji nije podnio žalbu protiv presude, osim ako je presudom drugostepenog suda umjesto oslobađanja od kazne, sudske opomene, uslovne osude ili novčane kazne, izrečena безусловna kazna zatvora, odnosno kazna maloljetničkog zatvora umjesto vaspitne mjere.

(3) Vrhovno državno tužilaštvo će predlog iz stava 1 ovog člana rješenjem odbiti kao neosnovan ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, a odbaciti ako je predlog podnijet neblagovremeno ili od strane neovlašćenog lica.

(4) Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana okrivljeni i njegov branilac mogu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja, podnijeti žalbu Vrhovnom sudu, preko Vrhovnog državnog tužilaštva.

(5) O žalbi iz stava 4 ovog člana rješava vijeće sastavljeno od troje sudija Vrhovnog suda, koje će žalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu ako je izjavljena van zakonskog roka odnosno od strane neovlašćenog lica, ili odbiti kao neosnovanu i potvrditi rješenje iz stava 3 ovog člana.

(6) Vijeće će žalbu uvažiti i ukinuti pobijano rješenje ako isto nema razloga ili su dati razlozi nejasni zbog čega je predlog neosnovan i predmet vratiti Vrhovnom državnom tužilaštvu na ponovni postupak i odlučivanje.

(7) Ako Vrhovni sud odbaci ili odbije žalbu ili uvaži žalbu iz stava 6 vratiće sve spise Vrhovnom državnom tužilaštvu, sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke. Vijeće

će žalbu uvažiti ako utvrdi da vjerovatno postoje očigledni razlozi na koje se poziva okrivljeni ili branilac okrivljenog.

(8) Ako vijeće Vrhovnog suda iz stava 5 ovog člana uvaži žalbu, predlog okrivljenog i njegovog branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti smatraće se zahtjevom za zaštitu zakonitosti. U tom slučaju Vrhovno državno tužilaštvo ima pravo da učestvuje u postupku kao da je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti.”

Član 65

U članu 448 stav 1 tačka 2 briše se tačka i dodaju riječi: “ili ponoviti krivično djelo;”.

Poslije tačke 2 dodaju se dvije nove tačke, koje glase:

“3) postoje okolnosti koje ukazuju da će okrivljeni uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticanjem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače;

4) uredno pozvani okrivljeni izbjegava da dođe na glavni pretres.”

Član 66

U članu 450 stav 1 mijenja se glasi:

“(1) Optužni predlog, odnosno privatna tužba treba da sadrži: ime i prezime okrivljenog sa ličnim podacima iz člana 100 stav 1 ovog zakonika, kratak opis krivičnog djela, označenje suda pred kojim se ima održati glavni pretres, predlog koje dokaze treba izvesti na glavnom pretresu, predlog da se okrivljeni oglasi krivim i osudi po zakonu i potpis tužioca.”

Član 67

Član 451 mijenja se i glasi:

(1) Kad sud primi optužni predlog ili privatnu tužbu, sudija će prethodno ispitati da li je sud nadležan, da li je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za odlučivanje po optužnom predlogu i da li postoje uslovi za odbacivanje optužnog predloga, odnosno privatne tužbe.

(2) Ako sudija utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi, vratiće ih tužiocu da te nedostatke u roku od tri dana otkloni. Ako oštećeni kao tužilac i privatni tužilac propusti navedeni rok smatraće se da je odustao od krivičnog gonjenja i postupak će se obustaviti.

(3) Ako sudija utvrdi da je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnog predloga vratiće optužni predlog državnom tužiocu da u roku od 30 dana sprovede određene dokazne radnje. Na zahtjev državnog tužioca, iz opravdanih razloga, ovaj rok se može produžiti. Ako državni tužilac propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca.

(4) Ako sudija ne donese nijedno od rješenja iz st. 2 i 3 ovog člana, dostaviće optužbu okrivljenom i zakazaće odmah glavni pretres. Ako se glavni pretres ne zakaže u roku od mjesec dana od dana prijema optužnog predloga ili privatne tužbe sudija je dužan da o razlozima izvijesti predsjednika suda koji će preduzeti mjere da se glavni pretres što prije održi.

Član 68

U članu 477 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Predmeti će se oduzeti ako je njihovo oduzimanje propisano kao obavezno ili ako to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ljudi i imovine ili razlozi morala ili ako i dalje postoji

opasnost da će biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela, a krivični postupak nije završen presudom kojom se optuženi oglašava krivim.”

Član 69

U članu 508 stav 1 riječi: “tri godine” zamjenjuju se riječima: “najmanje godinu dana”.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav, koji glasi:

“(5) Prilikom raspisivanja potjernice i traganja za licima za kojima je raspisana potjernica mogu se preduzeti radnje i ovlašćenja iz člana 257 ovog zakonika.”

Član 70

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonik o krivičnom postupku stupio je na snagu 26. avgusta 2009. godine. Godinu dana kasnije, 26. avgusta 2010. godine, počela je primjena u postupcima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, dok je puna primjena počela 1. septembra 2011. godine. *Vacatio legis* od godinu, odnosno dvije godine dana, bio je predviđen u cilju efikasnije primjene zakonika, čime je data mogućnost svim subjektima krivičnog postupka da se pripreme za primjenu novih zakonskih rješenja, kao i da se u psihološkom smislu stvore uslovi za njihovo bolje prihvatanje. Najznačajnije karakteristike novog krivičnog postupka su prelazak na državno-tužilačku istragu, nepostojanje sudija porotnika, nastojanje da se poboljša položaj oštećenog, uvođenje sporazuma o priznanju krivice, proširenje kruga krivičnih djela na koja se mogu primijeniti mjere tajnog nadzora, uvođenje postupka za privremeno oduzimanje imovinske koristi, kao i finansijske istrage radi proširenog oduzimanja imovine čije zakonito porijeklo u krivičnom postupku nije dokazano, a teret dokazivanja prenijet je na okrivljenog.

Budući da su Zakonikom o krivičnom postupku predviđeni brojni novi krivično - procesni instituti koji ranije nijesu postojali u našem pravnom sistemu, a mnogi već postojeći instituti značajno su modifikovani, Vlada Crne Gore je 2009. godine donijela Plan implementacije ZKP-a. Njime su stvoreni uslovi da prvi koraci u primjeni ZKP-a budu uspješni i da se na taj način savladaju prvobitni problemi u primjeni svakog reformskog zakona. Iste godine Vlada je obrazovala Komisiju za praćenje implementacije Zakonika o krivičnom postupku čiji je zadatak bio da koordinira aktivnosti na sprovođenju Plana implementacije, ocjenjuje postignute rezultate i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni Plana i informiše javnost o sprovođenju Plana. U cilju daljeg praćenja primjene ZKP-a u 2012. godini organizovana je regionalna konferencija „Modeli zakonskih rješenja u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije” i tri stručne rasprave na kojima su razmotrena aktuelna pitanja u vezi primjene Zakonika o krivičnom postupku i problemi u praksi.

Na osnovu navedenih aktivnosti Ministarstvo pravde je pripremilo Informaciju o primjeni Zakonika o krivičnom postupku, koju je Vlada usvojila na sjednici od 17. januara 2013. godine i zaključila da dosadašnja primjena novih instituta propisanih ZKP-om ukazuje na efikasnije vođenje krivičnog postupka i dobru saradnju svih učesnika u postupku i zadužila Ministarstvo da pripremi Izvještaj o potrebi izmjena i dopuna zakonika o krivičnom postupku. Sagledavajući predlog potrebnih izmjena Zakonika o krivičnom postupku, iz usvojenog Izvještaja o potrebi izmjena i dopuna zakonika o krivičnom postupku, došlo se do zaključka da treba pristupiti izmjeni ovog zakonika i da postavljeni koncept krivičnog postupka ne treba mijenjati. Predmetni izvještaj koji sadrži pregled potrebnih izmjena zakonika, sastavljen na osnovu stručnog mišljenja OSCE-a sa predlozima za izmjenu ZKP-a dobijenih tokom održavanja tematskih seminara o primjeni ZKP-a, komentara Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovnog državnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Višeg suda u Podgorici, Agencije za zaštitu ličnih podataka i dr., bio je polazna osnova pri izradi prve radne verzije Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku.

Osim konkretnih predloga koje je Ministarstvo pravde dobilo od relevantnih državnih organa odn. institucija, praćenje primjene ZKP-a vršeno je i kroz druge aspekte, kao što su: izvještaji Evropske komisije, njenih eksperata kroz ekspertske i *peer review* misije i relevantnih komiteta Savjeta Evrope. U izvještajima eksperata Evropske komisije prepoznati su pozitivni efekti primjene novog zakonika i konstatovan očigledni napredak u procesnom zakonodavstvu, ali su date i određene preporuke za dalje poboljšanje zakonskog teksta. Ovdje valja pomenuti da je, tokom procesa izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, u okviru dijela "Represija korupcije" iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23, održana ekspertska misija, na kojoj su članovi Radne grupe bili u prilici da direktno čuju preporuke eksperata, a koje su bile od značaja za dalje unapređenje zakonskog teksta.

Potreba donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku zasniva se na više razloga. Prvi razlog izmjena i dopuna jeste usaglašavanje njegovih odredbi sa Ustavom, gdje se posebno misli na one za koje su Ustavnom sudu Crne Gore podnijete inicijative za ocjenu ustavnosti, odnosno za koje je Ustavni sud donio rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti, a Ministarstvo pravde zatražilo da se zastane sa donošenjem odluke. Osim navedene obaveze, priličan broj izmjena i dopuna koje se predlažu ovim Zakonom, nastale su kao rezultat praktične primjene zakonika. Naime, Zakonik o krivičnom postupku sadrži mnoge nove odredbe i nove institute koje je kao rezultat praktične primjene valjalo izmijeniti ili dopunuti, sve u cilju optimizacije pravila krivičnog postupka. Zatim, osavremenjivanje Zakonika o krivičnom postupku na osnovu dobre prakse evropskih i država u regionu, otklanjanje pojedinih zakonskih neusklađenosti i dalje unapređenje određenih postojećih rješenja. Takođe, aktivnost izmjene Zakonika o krivičnom postupku predviđena je brojim nacionalnim obavezujućim dokumentima.

Tako, Akcioni planovi za pregovaračka poglavlja 23 i 24 sadrže mjere koje se odnose na dalje unapređenje ovog zakonskog teksta. Nadalje, Strategija reforme pravosuđa za period 2014-2018, u okviru strateškog cilja jačanje efikasnosti pravosuđa predviđa, između ostalog, unaprjeđenje krivičnog i građanskog zakonodavstva. Akcionim planom za realizaciju Strategije reforme pravosuđa za period 2014-2018 propisane su konkretne mjere koje trebaju da preduzmu nadležne institucije radi ispunjenja strateških ciljeva, među kojima se nalazi izmjena Zakonika o krivičnom postupku. Takođe, krajem 2013. godine urađena je Analiza organizacione strukture, kapaciteta i ovlašćenja državnih organa uprave u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, koja je, između ostalog, obuhvatila prikaz normativnog okvira kroz propise, kojima su uspostavljeni državni organi i organi uprave za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i propise na osnovu kojih se postupa u predmetima organizovanog kriminala i korupcije. Preporuke koje su proizašle iz ove analize pretočene su u aktivnositi kroz Plan realizacije njenih zaključaka, a među njima se nalazi i izmjena Zakonika o krivičnom postupku.

Na osnovu navedenog proizilazi da postoji više razloga zbog kojih je bilo potrebno krenuti sa izmjenama i dopunama procesnog krivičnog zakonodavstva, kako bi Crna Gora imala jedan savremeni i evropski Zakonik o krivičnom postupku, koji će predstavljati dobru osnovu za borbu protiv svih oblika kriminala.

Najznačajnije izmjene i dopune ovog zakonika se tiču: produženja rokova da se trajanje i vrste mjera tajnog nadzora, odredbi kojima se uređuje odbačaj krivične prijave i kontrola odbačaja ovlašćenja policije u novom konceptu istrage i njen odnos sa državnim tužilaštvom, dužinu rokova kod lišenja slobode od strane policije, postupka po pravnim lijekovima, skraćenog postupka i dr.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Obim izmjena i dopuna predloga zakona je takav da se njime ne dira u osnovni koncept Zakonika o krivičnom postupku, koji je već usklađen sa relevantnim međunarodnim dokumentima odnosno evropskim zakonodavstvom.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Zakona se ispravlja omaška u članu 19, gdje je pogrešno stajalo "osnovana sumnja" umjesto "osnovi sumnje".

Članom 2 Zakona uveden je novi članovi kojima se propisuju definicije početka krivičnog gonjenja i pokretanja krivičnog postupka kao. Naime, smatra se da krivično gonjenje počinje odnosno da je krivični postupak pokrenut preuzimanjem taksativno pobrojanih radnji od strane ovlašćenog tužioca, ovlašćenog službenika policije odnosno sudije. Dakle, novim članom 19a propisano je da krivično gonjenje počinje:prvom radnjom državnog tužioca ili ovlašćenog službenika policije preduzetom u skladu sa ovim zakonikom radi provjere osnova sumnje da li je određeno lice učinilo krivično djelo (stav 1 tačka 1), zatim podnošenjem privatne tužbe (stav 1 tačka 2) ili preduzimanjem krivičnog gonjenja od strane oštećenog kao tužioca u slučaju odustanka državnog tužioca od krivičnog gonjenja iz člana 59 ovog zakonika (stav 1 tačka 3). Nadalje, članom 19b definisan je formalni trenutak pokretanja krivičnog postupka - u slučajevima u kojima se istraga sprovodi, krivični postupak je pokrenut donošenjem naredbe o sprovođenju istrage; u slučajevima u kojima se istraga ne sprovodi, to je trenutak potvrđivanja optužnice (stav 1 tačka 2); u skraćenom postupku ili postupku za izricanje krivične sankcije bez glavnog pretresa, krivični postupak se pokreće određivanjem glavnog pretresa odn. donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa (stav 1 tačka 3); dok je u postupcima za izricanje mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja propisano da je krivični postupak pokretut određivanjem glavnog pretresa (stav 1 tačka 4). Obzirom na uvođenje definicije kada se smatra da je krivični postupak pokrenut i posljedica ograničenja određenih prava usljed pokretanja krivičnog postupka, decidno je navedeno da ta ograničenja nastupaju - potvrđivanjam optužnice (član 19c stav 1 tačka 1), određivanjem glavnog pretresa u skraćenom postupku ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa (član 19c stav 1 tačka 2) ili određivanjem glavnog pretresa u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja (član 19c stav 1 tačka 3). Takođe, novim članom 19c se propisuje i obaveza suda po službenoj dužnosti da, u roku od tri dana od donošenja odluke, obavijesti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen o naprijed navedenim okolnostima, kao i da, na zahtjev, te iste podatke dostavlja okrivljenom i njegovom braniocu. Osnovni razlog decidnog uređivanja ovih termina jeste što su ih relevantni organi u praksi drugačije tumačili, pa se sada ne ostavlja mogućnost daljim nedoumicama.

Članom 3 Zakona brisan je član 21, obzirom na uvođenje novog člana 19c.

Članom 4 Zakona dopunjen je član 22 sa definicijom izraza “nadjuža kazna zatvora”, čije se uvođenje opravdava dosadašnjim nedoumicama koje su postojale prilikom njegovog tumačenja.

Članom 5 Zakona izmijenjen je član 24 u odnosu na sastav suda i funkcionalnu sudsku nadležnost. Naime, dopunom stava 3 propisuje se da sud u drugom stepenu, kada se radi o krivičnim djelima za koja se može izreći najduža kazna zatvora, sudi u vijeću sastavljenom od pet sudija. Sastav suda odnosno vijeća je proširen i kod

odlučivanja o zahtjevu za zaštitu zakonitosti i to na pet sudija, što opravdava izmjenu odnosno brisanje drugog dijela rečenice u stavu 4. Novim stavom 11 propisano je da sada o zahtjevu za vanredno ublažavanje kazne sud odlučuje u vijeću sastavljenom od troje sudija, a za krivična djela za koja se može izreći najduža kazna zatvora u vijeću od pet sudija, te da sudovi višeg stepena, u slučajevima koji nisu propisani ovim stavom, odlučuju u vijeću sastavljenom od troje sudija osim ako to zakonikom nije drugačije propisano. Proširenje sastava vijeća će doprinijeti kvalitetnijem odlučivanju i donošenju pravednije odluke, a posebno kada se uzme u obzir da je praksa pokazala da su razmatranja predmeta za krivična djela za koja se može izreći najduža kazna zatvora u petornom vijeću bila svestranija, pa je vraćanje na odlučivanje u tom sastavu, pogotovu za najteža krivična djela bilo neophodno. Sa druge strane, kada je u pitanju odlučivanje po zahtjevu za zaštitu zakonitosti, imalo se u vidu što zapravo svaka je svaka odluka Vrhovnog suda po ovom vanrednom pravnom lijeku svojevrsno predstavlja stav Vrhovnog suda koji je od značaja za ujednačavanje sudske prakse.

Članom 6 Zakona preciziran je jedan od razloga za izuzeće onda kada sudija za istragu koji je učestvovao u istom krivičnom predmetu ne može vršiti sudijsku dužnost (član 38 stav 4). Ova izmjena se opravdava time da sudske vlasti odn. sudije koje su bile uključene u početnim fazama krivičnog postupka protiv nekog lica, ne mogu učestvovati u donošenju odluke.

Čl. 7 i 8 Zakona izvršeno je usklađivanje sa Amandmanima na Ustav i izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu.

Članom 9 Zakona brisana je odredba koja se odnosila na mogućnost podnošenja protivtužbe, ako je podnesena privatna tužba zbog krivičnog djela uvrede (član 51 stav 2).

Članom 10 Zakona uvedena je obaveza suda da, u postupku koji se vodi po optužbi oštećenog kao tužioca, obavijesti državnog tužioca da je oštećeni preuzeo gonjenje, kako bi državni tužilac mogao da izvrši uvid u spise krivičnog predmeta odnosno preuzme gonjenje (član 62).

Članom 11 Zakona izvršena dopuna odredbe koja se odnosi na obaveznu stručnu odbranu, odnosno obaveznog branioca u krivičnom postupku i ovlašćenja za odlučivanje o postavljenju branioca po službenoj dužnosti (član 69). Naime, pored postojećih, uvodi se osnov obavezne odbrane u odnosu na kategoriju osumnjičenog i to onda kada ga policija saslušava u izviđaju i kada državni tužilac donese rješenje o njegovom zadržavanju, dok se u odnosu na kategoriju okrivljenog branilac uvodi obavezno prisustvo branioca od početka pregovora sa državnim tužiocem o zaključivanju sporazuma o priznanju krivice, pa do donošenja odluke suda o žalbi na presudu (st. 5, 6 i 7). Iako su ova prava već bila zagarantovana kroz posebne

obredbe zakonika, ovim se radi lakšeg snalaženja i smanjenja mogućnosti različitog tumačenja zakonika ona sistematizuju na jednom mjestu. Nadalje, novina je u tome što je sada policija ta koja, kada saslušava osumnjičenog u smislu člana 261 stav 5, odlučuje o postavljenju branioca po službenoj dužnosti (novi stav 8). Zbog problema koje je u praksi stvaralo dosadašnje zakonsko rješenje o postavljenju branioca, odredba je izminjena na način da se sada okrivljeni nema mogućnost izbora kada se radi o obaveznoj odbrani, već mu se branilac postavlja sa redoslijedu sa spiska advokatske komore. Ovim je onemogućena zloupotreba korišćenja prava na branioca, zbog čega je dolazilo do odugovlačenja postupka i dodatnog isplaćivanja naknada branioca po službenoj dužnosti iz sudskog, a time i državnog budžeta.

Članom 12 Zakona izmjenjen je član 72, shodno uvođenju novih čl. 203a i 203b, kojima je detaljno uređuje pravo stranaka na uvid u spis predmeta i ograničenje prava okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spis predmeta.

Članom 13 Zakona izvršena je tehničko usklađivanje sa izmjenom u članu 83 zakonika.

Članom 14 Zakona proširen je krug okolnosti pod kojima ovlašćeni policijski službenici mogu ući u tuđi stan bez naredbe i izvršiti pretresanje i to: ako neko zove u pomoć ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama (član 83 stav 1). Ovim se prvenstveno širi krug ovlašćenja policijskih službenika, a sve u cilju otklanjanja neposredne opasnosti, zaštite lica i pronalaženja učinioca i drugih lica koja su povezana sa izvršenjem krivičnih djela.

Članom 15 Zakona sada je decidno propisano da se iskazi lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja mogu koristiti kao dokaz, ako su se odrekle tog prava i odlučila da svjedoče, a kasnije tokom postupka odluče da neće da svjedoče. Naime, da bi se iskazi lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja mogli koristiti kao dokaz, bez obzira na njihovu kasniju odluku, u članu 109 stav 3 unijeta je obaveza suda da ih, pored upozorenja da ne moraju svjedočiti, upozore i na mogućnost.

Članom 16 Zakona je u članu 120 zakonika propisana posebna zaštita za lica koja su prijavila korupciju, a koja se saslušavaju kao svjedoci u krivičnom postupku, čime se i ovim propisom jačaju mehanizmi zaštite tzv. zviždača i borbe protiv ovog fenomena.

Članom 17 Zakona uvedena je obaveza postojanja naredbe suda i u odnosu na druga lica koja se, pored osumnjičenog i okrivljenog, protive sprovođenju tjelesnog pregleda, uzimanju uzorka krvi i preduzimanju drugih medicinskih radnji koje su po pravilu medicinske nauke neophodne radi analize i utvrđivanja drugih činjenica

važnih za krivični postupak, uzimanja pljuvačke radi sprovođenja DNK analize (član 154 stav 4). Uvođenjem ove obaveze se osnažuje garancija podataka o личности, u kojoj sferi DNK predstavlja podatak posebne kategorije.

Čl. 18, 19, 20 i 21 Zakona izvršene su izmjene i dopune odredaba kojima se uređuju mjere tajnog nadzora u i to pogledu vrste, krivičnih djela za koja se mogu primijeniti, organa koji ih određuju i lica na koja se primjenjuju, u pogledu dužine trajanja, kao i uređenja prekida i obustave primjene MTN. Prilikom izmjene ove odredbe imala se u vidu i inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti, povodom koje je Ministarstvo pravde predložilo Ustavnom sudu da zastane sa postupkom.

Naime, članom 18 Zakona u članu 157 stav 1 izvršeno je preciziranje postojećih mjera tajnog nadzora koja se mogu odrediti u odnosu na izmijenjen i dopunjen katalog krivičnih djela iz člana 158, čije je dosadašnje zakonsko određenje stvaralo određena ograničenja u praksi. Novinu predstavlja - presretanje, prikupljanje i snimanje računarskih podataka, dok je izvršeno preciziranje norme koja propisuje tajno fotografisanje i i tehničko snimanje u prostorijama, na koji način se sada policiji daje više mogućnosti za uspješno sakupljanje dokaze, a time i uspješnost cjelokupnog postupka. Krug mjera tajnog nadzora iz stava 2 koje se pod istim uslovima i prema istim licima mogu odrediti proširen je sa mjerama - pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova i osnivanje fiktivnog privrednog društva. Uvedena je i mogućnost određivanja postojeće mjere tajnog praćenja i tehničkog snimanja predmetu krivičnog djela, ukoliko u slučaju kada se ne raspolaže saznanjima o identitetu učinioca krivičnog djela, čime će se povećati uspješnost otkrivanja učinilaca posebno u predmetima za krivično djelo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga (novi stav 4). U cilju pružanja zaštite i garancije nekažnjavanja za lica koja izvršavaju mjere simulirane kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita, pružanja simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova, snimanja razgovora ili su agnažovani kao prikriveni isljednici ili saradnici, propisano je da protiv njih neće preduzeti krivično gonjenje za radnje koje predstavljaju pomaganje u vršenju krivičnog djela, ako su te radnje izvršene u cilju obezbjeđivanja podataka i dokaza za uspješno vođenje krivičnog postupka (novi stav 5), a sa druge strane je striktno navedeno da izvršenje ovih mjera ne smije da predstavlja podstrekavanje na izvršenje krivičnog djela (novi stav 6). Dalje, imajući u vidu podatke o tome koliko lica se nalazi bjekstvu, te radi povećanja mogućnosti obezbjeđenja prisustva lica koja su na neki način izbjegla suđenje ili izvršenje kazne zatvora, uvedena je mogućnost određivanja pojedinih mjera iz st. 1 i 2 člana 157 zakonika prema licima za kojima je raspisana međunarodna potjernica ili prema licima za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica (novi stav 7).

Članom 19 Zakona je izvršeno terminološko usklađivanje i preciziranje shodno posljednjim izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika za pojedina krivična djela za koje je moguće odrediti mjere tajnog nadzora, a osim ovoga u član 158 došlo je do dopune kataloga krivičnih djela i to u grupi krivičnih djela sa elementima korupcije i u grupi taksativno nabrojanih krivična djela koja su propisana u različitim glavama Krivičnog zakonika odnosno koja imaju različite objekte zaštite (st. 3 i 4).

Članom 20 Zakona izvršene su određene izmjene u odnosu na nadležnost i trajanje mjera tajnog nadzora koje je propisano članom 159 zakonika. Tako je sada državnom tužiocu dato ovlaštenje da može i sam odn. po službenoj dužnosti pisanom naredbom da odredi mjere člana 157 stav 2. U stavu 2 izvršeno je terminološko preciziranje norme. Imajući u vidu da je dosadašnja dužina trajanja mjera tajnog nadzora značajno otežavala prikupljanje dokaza i podataka o krivičnom djelu i učiniocu, u odnosu mjere tajnog nadzora koje su propisane članom 157 stav 1 i stav 2 tač. 3, 4, 5 i 6 izvršena je izmjena na način da se one sada, pored toga što mogu trajati do 4 mjeseca, mogu produžavati prema istog licu i za isto krivično djelo najduže do 18 mjeseci od donošenja prve naredbe za njihovo određivanje. Obzirom da je uvedena mogućnost da se mjere čije je izvršenje prekinuto iz opravdanih razloga mogu nastaviti, propisano je da se u maksimalni rok trajanja ne računa vrijeme prekida izvršenja mjere i da se nakon isteka propisanih rokova, izvršenje "privobitne" mjere ne može nastaviti odn. odrediti nova mjera za isto krivično djelo i prema istom licu. Što se tiče mjera - simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita i pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova, propisano je da se predlog za njihovo preduzimanje može odnositi samo na jedan simulirani akt, a da svaki naredni predlog mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ovih mjera (stav 5). U cilju ispunjenja svrhe određivanja mjera tajnog nadzora, u novom stavu 6 propisana je mogućnost da se u toku izvršenja jedna mjera može zamijeniti novom, a u čiji maksimalni rok trajanja se računa i vrijeme trajanja prethodno određene mjere. Dalje, novim stavom 7 propisano je određivanje mjera tajnog nadzora iz člana 157 st. 1 i 2 prema istom licu i za isto krivično i djelo nema uticaja na određivanje mjera prema licima iz člana 157 stav 7 zakonika. Obzirom na dalje tehnološke mogućnosti i u cilju što efikasnije primjene mjere - tajni nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu, izvršena je dopuna stava 6.

Članom 21 Zakona izvršene su određene izmjene i dopune odredbe koja se odnosi na izvršenje mjera tajnog nadzora. Naime, propisano je da je za određivanje prikriivenog islednika nadležan starješina organa koji je nadležan za izvršenje mjera tajnog nadzora ili lice koje on ovlasti (član 160 stav 2). Radi veće zaštite odn. osiguranja agnažovanog isljednika i saradnika, preciziran je stav 4, kao st. 7 i 8 obzirom na izmjene i dopune u prethodnim članovima.

Članom 22 Zakona izvršena je izmjena člana 175 stav 41 tačka 4 shodno rješenju Ustavnog suda Crne Gore kojim je pokrenut postupak za ocjenu ustavnosti ove odredbe. Naime, prema ocjeni Ustavnog suda odredba člana 175 stav 41 tačka 4 odnosi njen dio "a postoje izuzetne okolnosti koje ukazuju da bi puštanje na slobodu dovelo do ozbiljne prijetnje očuvanju javnog reda i mira" nije u saglasnosti sa sa odredbom člana 30 stav 1 Ustava Crne Gore. Izmjenom člana 175 stav 1 tačka 4 norma je precizirana i dat je primat nesmetanom vođenju krivičnog postupka, a time je i otklanjen nedostatak koji se pojavljivao u primjeni novog rješenja, s obzirom da je u praksi sa izvjesnošću bilo teško utvrditi postojanje razloga koji bi predstavili izuzetne okolnosti koje upućuju da bi boravak okrivljenog na slobodi doveo do ozbiljne prijetnje očuvanju javnog reda i mira.

Članom 23 Zakona došlo je do izmjene člana 176, pa je tako sada uvedena mogućnost da nadležni sud može da donese rješenje o određivanju pritvora i bez prethodnog saslušanja okrivljenog, ukoliko se okrivljeni krije ili ako izbjegava da dođe na glavni pretres, a uredno je pozvan (stav 3). U ovom slučaju, sud je dužan da u roku od 48 časova od časa lišenja slobode sasluša okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora i da nakon toga odluči da li će odluku o određivanju pritvora ostaviti na snazi ili ukinuti pritvor (stav 4). Zbog otklanjanja mogućnosti ugrožavanja postupka i praktičnih problema na koje je u dosadašnjoj primjeni nailazio državni tužilac prilikom predlaganja više osnova za određivanje pritvora, uvedena je mogućnost da državni tužilac, pored pritvorenog lica i njegovog branioca, ima pravo izjavljivanja žalbe (stav 7). U odnosu na odredbe koje se tiču odlučivanja vijeća o žalbi protiv rješenja o određivanju pritvora, propisano je da je vijeće može odbiti kao neosnovanu ili preinačiti pobijano rješenje, ako je podnijeta protiv rješenja o određivanju pritvora (stav 7), a kada odlučuje o žalbi državnog tužioca protiv rješenja kojim je mu je odbijen predlog za određivanje pritvora, vijeće ima mogućnost da žalbu odbije kao neosnovanu ili preinači rješenje i odredi pritvor (stav 9), gdje je u oba slučaja dužno da odluku donese u roku od 48 časova.

Članom 24 Zakona izvršena je izmjena odredbe koja se tiče ukidanja pritvora (član 178 stav 1), na način da sada predlog državnog tužioca za ukidanje pritvora povlači obavezno ukidanje pritvora, a da o predlogu okrivljenog i njegov branioca za ukidanje pritvora odlučuje sudija za istragu. Ova izmjena svoje opravdavnje nalazi u tome da sudija za istragu po službenoj dužnosti ne određuje pritvor, već samo na predlog državnog tužilaštva, te da odsustvo predloga za produženje pritvora uzrokuje prestanak mjere pritvora istekom roka određenog prethodnim rješenjem.

Članom 25 Zakona izvršena je izmjena člana 180 stav 1 na način da su policija, državni tužilac, odnosno sud dužni su da o lišenju slobode odmah obavijeste porodicu lica lišenog slobode ili lice sa kojim ono živi u vanbračnoj zajednici, osim ako se lice lišeno slobode tome izričito protivi, čime se ovim organima sada ne

ostavlja mogućnost da, kako je to ranije bilo propisano, to učine najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode.

Čl. 26 i 27 Zakona je na detaljan način uređeno pravo uvida u spis predmeta odnosno ograničenja koja se tiču tog prava.

Članom 26 Zakona je, iako to do sada bilo nesporno, precizno je navedeno da pravo uvida u spis predmeta podrazumijeva pravo razgledanja, prepisivanja, preslikavanja, snimanje spisa predmeta i razgledanje predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku, te na koji način se postupa sa predmetima u kojima je postupanje tajno ili u kojem su određeni podaci tajni ili je isključena javnost ili se radi o posebnom načinu učestvovanja i saslušanja svjedoka u krivičnom postupku. Kao što je to bio slučaj i ranije, organ pred kojim se vodi postupak dozvoljava uvid u spis predmeta, ako ovim zakonom nije drukčije određeno, a predsjednik suda ili lice koje on odredi dozvoljava svakome ko ima opravdani interes uvid u spis kada je postupak završen (član 203).

Članom 27 Zakona uvedeni su novi članovi kojima se preciziraju norme koje se odnose na pravo stranaka na uvid u spis predmeta, odnosno koja lica imaju pravo uvida u spis predmeta, kao i određen trenutak od kada to pravo stižu (član 203a) i uskraćivanje prava okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spis predmeta (član 203b).

Naime, novim članom 203a propisano je da oštećeni i njegov branilac imaju pravo uvida u spise, s tim da ukoliko bi raniji uvid u spis predmeta uticao na iskaz koji daje okrivljeni, to pravo stižu nakon njegovog saslušanja, dok oštećeni kao tužilac to pravo ima nakon što mu državni tužilac dostavi obavještenje da nema osnova da preduzme gonjenje za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili da nema osnova da preduzme gonjenje protiv nekog od prijavljenih saučesnika. Što se tiče okrivljenog i njegovog branioca kao stranaka u postupku, oni pravo uvida u spis predmeta stižu nakon saslušanja okrivljenog i nakon podizanja privatne tužbe.

Novim članom kojim se posebno uređuje ograničenje prava okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spis predmeta (član 203b), prije svega su određeni su uslovi pod kojima se može uskratiti pravo na uvid u spis predmeta, a to su opasnost da će se uvidom u dio ili cijeli spis predmeta ugroziti svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka (stav 1). Stavom 2 uređuje se postupak pokretanja i odlučivanja o uskraćivanju prava na uvid u spis predmeta. Naime, odluku o uskraćivanju ovog prava donosi državni tužilac koju ne mora da obrazlaže, a na koju okrivljeni i branilac mogu podnijeti žalbu u roku od tri dana. Nakon prijema žalbe državni tužilac će odmah istu, uz navođenje razloga uskraćivanja uvida u dio ili cijeli spis predmeta, dostaviti sudiji za istragu koji je dužan da o njoj odluči u roku od tri dana. Odluka sudije za istragu kojom se odbija žalba dostavlja se okrivljenom i braniocu

bez obrazloženja, a državnom tužilaštvu sa obrazloženjem. Protiv rješenja sudije za istragu državni tužilac može izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 zakonika. U stavu 3 sadržano je ograničenje od uskraćivanja prava braniocu na uvid u dio spis predmeta. Zapravo, ovo pravo se ne može uskratiti ukoliko je okrivljenom rješenjem određen pritvor, a taj dio spisa je od značaja za ocjenu postojanja osnovane sumnje da je okrivljeni učinio krivično djelo i postojanja okolnosti na kojima se temelji odluka o određivanju ili produženju pritvora. Sa druge strane, okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u cijele spise predmeta nakon potvrđivanja optužnice (stav 4).

Članom 28 Zakona je radi preciziranja norme i decidnog propisivanja obaveze organa koji vodi krivični postupak, dopunjen je član 226 stav 4 na način da se nagrada postavljenom braniocu i punomoćniku isplaćuje nakon njihovog razjerešenja.

Članom 29 Zakona je cilju preciznog razdvajanja nadležnosti, brisan je dio odredbe kojim je bilo propisano da osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu zahtijevati da o troškovima odluči sudija za istragu, ukoliko državni tužilac ne usvoji zahtjev za naknadu troškova ili o njemu ne odluči u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva (član 227 stav 4).

Članom 30 Zakona izvršeno je tehničko usklađivanje.

Članom 31 Zakona izvršeno je tehničko usklađivanje, obzirom na uvođenje novih članova putem člana 32 Zakona.

Članom 32 Zakona uvode se novi članovi kojima se detaljno uređuje dostavljanje podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju (član 257a) i pribavljanje podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama (257b), a za koje se opravdanje prvenstveno nalazi u tome što se ovim radnjama značajno zalazi u osnovna ljudska prava i slobode. U tom smislu, predmetne dopune su bile neophodne kako bi se Zakonik o krivičnom postupku uskladio sa rješenjem Ustavnog suda kojim je pokrenut postupak za ocjenu ustavnosti odredbe člana 257 stav 2 i uvažili predlozi Agencije za zaštitu ličnih podataka koji su išli u ovakvom pravcu uređivanja ovog osjetljivog pitanja.

Naime, provjera podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju koja se vrši radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica za krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti, uređen je kroz Zakonik o krivičnom postupku, čime se garantuje veći stepen zaštite osnovnih prava registrovanih vlasnika ili korisnika telekomunikacionih sredstava, odnosno prava na privatnost. Primjenu mjere kojim se dobijaju podaci o elektronskom komunikacijskom saobraćaju moguće je primijeniti samo u odnosu na

vlasnika i korisnika telekomunikacijskog sredstva, ako postoje osnovi sumnje da je izvršio, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, a njome policija, može: od operatera komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije sa određenim elektronskim komunikacijskim adresama, utvrđivati mjesta na kojima se nalaze lica koja uspostavljaju elektronsku komunikaciju, kao i identifikacijske oznake uređaja i tehničkim uređajem (tzv. IMSI-catcher) izvršiti identifikaciju IMSI i IMEI broja i lociranje telefona i drugih sredstava za elektronsku komunikaciju (član 257a stav 1). Takođe, st. 2 i 3 policiji se daje mogućnost da navedene provjere, identifikacije i lociranja izvrši i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva. Obzirom na prirodu i svrhu ove mjere, propisano je da policija prethodno navedene radnje može izvršiti samo na osnovu naredbe koju sudija za istragu donosi u roku od četiri sata, na predlog državnog tužioca koji sadrži podatke iz stava 7. Kao i kod drugih posebnih mjera, predviđena je izuzetna mogućnost da policija, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, može započeti izvršenje ove mjera iz st. 1, 2 i 3 i na osnovu usmene naredbe sudije za istragu, s tim da se pisana naredba mora da pribaviti u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe (stav 6). U cilju obezbjeđenja i zaštite podataka, u slučaju da državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak, odnosno da se pronađe lice za kojim se traga ili državni tužilac donese naredbu o sprovođenju istrage protiv osumnjičenog, ali prikupljeni materijal ili dio materijala nije potreban za vođenje krivičnog postupka, propisano je da se prikupljeni materijal u zatvorenom omotu dostavi sudiji za istragu, koji će narediti da se materijal uništi u prisustvu državnog tužioca i sudije za istragu, o čemu mora sačiniti zapisnik (st. 8 i 9). Stavom 10 striktno je navedeno da se podaci koji su pribavljeni protivno navedenim odredbama ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Novim članom 257b se, sa istim ciljem kao u članu 257a, daje ovlašćenje policiji da, ako postoje osnovi sumnje da je određeno lice izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, na osnovu naredbe državnog tužioca, zatraži od banaka podatke o bankovnim računima i bankarskim transakcijama tog lica, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica (stav 1). Propisana je dužnost banke da dostavi tražene podatke sadržane u naredbi državnog tužioca, u roku koji odredi državni tužilac, te i mogućnost državnog tužioca da zahtjevom od sudije za istragu traži donošenje rješenja za izvršenje, ukoliko banka ne postupi po njegovoj naredbi (st. 2 i 3). Nadalje, u slučaju neizvršenja rješenja sudije propisane su i novčane kazne za banku i odgovorno lice u banci, a uređeno je pravo žalbe na rješenja sudije za istragu (st. 4, 5 i 6).

Članom 34 Zakona izvršene su izmjene člana 261 st. 4 i 5 shodno izmjenama člana 69 zakonika, dok je u stavu 8 izvršena tehnička izmjena.

Članom 35 Zakona izvršene su izmjene člana 262. Naime, izvršeno je proširenje kruga lica iz stava 1, u dijelu koji se odnosi na postojanje mogućnosti saslušanja građanina u svojstvu svjedoka, pa sada državni tužilac može saslušati bilo koje lice u svojstvu svjedoka. U odnosu na samo saslušanje lica kao svjedoka radi i radi davanja više mogućnosti za ispunjenja svrhe samog saslušanja, sada je propisano da ono može trajati onoliko koliko je neophodno da se svjedok sasluša (stav 3). U stavu 4 je uvedena obaveza navođenja razloga zbog kojeg je saslušanje svjedoka izvršeno bez prisustva osumnjičenog i njegovog branioca.

Članom 36 Zakona, pored preciziranja normi, produžen je rok u kojem je policija je dužna da lice lišeno slobode pusti na slodobu u slučaju da ga u tom roku ne sprovede državnom tužiocu. Produženje ovog roka, vezano je za produženje roka u članu 38 Zakona. Naime, ove izmjene imaju svoje opravdanje u praksi, posebno kada su u pitanju bila krivična djela organizovanog kriminala i korupcije, gdje je obim i složenost predmeta, veliki broj osumnjičenih lica i složenim predmetima odn. predmetima u kojima zahtijevao vrijeme, koja je pokazala da su i policija i državni tužilac sa velikim teškoćama uspijevali da u roku od 12 odn. 48 časova preduzmu neophodne mjere. Izmjenom odn. produženje navedenih rokova se osigurava uspješnost spovođenja radnji nadležnih organa, a samim tim efikasnost i uspješnost cijelog krivičnog postupka.

Članom 39 Zakona je radi transparentnog postupanja uvedena mogućnost lica protiv kojeg je krivična prijava podnijeta odnosno obaveza državnog tužioca da na zahtjev tog lica dostavi rješenje o odbacivanju krivične prijave.

Članom 40 Zakona uveden je novi član kojim se reguliše pravo prigovora na rješenje o odbacivanju prijave (član 271a). Naime, propisano je da, u slučajevima kada nema oštećenog ili je nepoznat, državni tužilac dostavlja rješenje odbacivanju krivične prijave njenom podnosiocu, koji, u roku od 8 dana od dana prijema istog rješenja, može podnijeti prigovor neposredno višem državnom tužilaštvu (stav 1). Više državno tužilaštvo prilikom odlučivanja o prigovoru može, u formi rješenja, odlučiti da isti odbaci kao neblagovremen ili da naredi nadležnom državnom tužiocu da izvrši preispitivanje rješenje o odbacivanju prijave, u kom slučaju na odluku o preispitivanju krivične prijave nije dozvoljen prigovor (stav 2 i 3).

Čl. 41, 42, 43 i 44 Zakona izvršeno je preciziranje normi odn. terminološko usklađivanje.

Članom 45 Zakona izvršena je izmjena odredbe člana 293. Naime, došlo je do izmjene funkcionalne nadležnosti nadležnosti za kontrolu i potvrđivanje optužnice,

pa sada kontrolu optužnice za krivična djela koja u prvom stepenu sudi sudija pojedinac vrši predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 zakonika, a za krivična djela koja sudi vijeće, kontrolu i potvrđivanje vrši vijeće iz istog člana (stav 2).

Članom 46 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članom 47 Zakona je produžen rok u kojem je vijeće dužno da donese rješenje o potvrđivanju optužnice, pa je taj rok sada 15 dana, odnosno u složenim predmetima u 30 dana od prijema optužnice donese rješenje kojim se optužnica potvrđuje (član 296 stav 1). Produženjem navedenog roka za odlučivanje, otklonjene su poteškoće sa kojima se sud odnovno vijeće suočavalo prilikom suštinskog nadzora nad optužnicom, a pogotovo u predmetima organizovanog kriminala u kojima je obim dokaznog materijala značajno veći.

Članom 48 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje.

Čl. 49, 50 i 51 Zakona izvršena je izmjena odredbi koje se odnosi na sporazum o priznanju krivice. Naime, pored preciziranja normi i terminološkog usklađivanja, proširen je krug krivična djela za koje se može predložiti odn. zaključiti sporazum o priznanju krivice na sva krivična djela koja se gone poslužbenoj dužnosti, a mogućnost ovakvog načina rješavanja krivičnog postupka sada je pružena i osumnjičenom (član 300 stav 1). Na ovaj način se daje još veća prednost ovakvom načinu rješavanju krivičnih postupaka odnosno nekoj vrsti alternativnog rješavanja sporova, čime će se postići veća efikasnost i efektivnost krivičnog postupka, što je zapravo bio i jeste cilj ranije definisanog koncepta i cilja zakonika. Izmjene odnosno dopune člana 300 zakonika posebno su značajne zbog uvođenja dva nova stava kojima se propisuje da je državni tužilac dužan da, u slučaju kada je sporazum o priznanju krivice zaključen prije podizanja optužbe, sudu zajedno sa sporazumom, dostavi optužbu koja čini sastavni dio sporazum, ali da se na ovu optužbu ne primjenjuju odredbe o kontroli optužnice (st. 5 i 6). Nadalje, o sporazumu o priznanju krivice koji je podniet prije podizanja optužbe odlučuje predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 zakonika (član 302 stav 2).

Članom 52 Zakona, u cilju veće efikasnosti krivičnog postupka i održavanju kontinuiteta glavnog pretresa, ukinuta je obaveza da, ukoliko je odlaganje glavnog pretresa trajalo duže od tri mjeseca, glavni pretres mora iznova početi i da se svi dokazi moraju ponovo izvesti (član 329 stav 4).

Članom 53 izvršeno je preciziranje odredbe koje tiče obaveze predsjednika vijeća da, ne samo maloljetnike, nego sva lica starija preko 14 godina upozori da lažno svjedočenje predstavlja krivično djelo.

Članom 54 Zakona došlo je do izmjene odredbe koja se odnosi na izuzetnu situaciju čitanja zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu. U tom smislu, sada propisanom normom vijeće može, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom saslušanju, odlučiti da se pročita zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, koji je održan pred istim predsjednikom vijeća, ukoliko je svjedok ili vještak ranije saslušan na sve okolnosti i ako bi njihovo ponovno pozivanje vodilo samo odugovlačenju krivičnog postupka (član 356 stav 2).

Članom 55 Zakona se sada regulisano pitanje pritvora u slučaju donošenja presude na osnovu sporazumnog priznanja krivice odnosno pitanje šta se dešava sa optuženim koji se nalazi u pritvoru, a donijeta je presuda na osnovu sporazuma o priznanju krivice. Uvođenjem dodatnog stav u članu 376 se sada precizno propisuje da se, u slučaju kada je presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice, optuženi koji se nalazi u pritvoru upućuje na izdržavanje kazne i to naravno pod uslovom da je vrijeme provedeno u pritvoru kraće od dužine izrečene kazne zatvora.

Članom 56 Zakona je u članu 386 zakonika došlo do razdvajanja osnova za postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka, a koje je usko povezano sa izmjenom odredbe koja se odnosi na ukidanje prvostepene presude.

Članom 57 Zakona je zbog nedoumica koje su se pojavljivale u praksi, iz člana 392 zakonika uklonjen je dio odredbe koji se obavezivao predsjednika vijeća da, nakon što državni tužilac vrati spise, o zakazanoj sjednici vijeća obavještava državnog tužioca, okrivljenog i njegovog branioca. Navedeni dio odredbe je uklonjen, s obzirom da je u članu 393 stav 1 zakonika decidno navedeno ko se obavještava o sjednici vijeća, a uzimajući u obzir da obavještavanje okrivljenog i njegovog branioca koji nijesu tražili prisustvo sjednici vijeća usporava postupak po žalbi, a nema ni svrhe ako isti to nisu ni tražili. Sem toga, nikada ranije okrivljeni i njegov branilac nijesu obavještavani o sjednici, osim u slučaju kad su to u žalbi odnosno u odgovoru na žalbu izričito zahtijevali. Takođe, decidno je propisano zbog postojanja kojih grešaka odnosno nedostataka u spisima, sudija izvjestilac dostavlja iste prvostepenom sudu prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, kako bi predsjednik prvostepenog vijeća donio posebno rješenje o ispravci prvostepene presude u skladu sa posebnim članom (stav 2).

Članom 58 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članom 59 Zakona, a u vezi sa izmjenama u članu 386, u članu 407 uveden je novi stav kojim se propisuje da će drugostepeni sud, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti i ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tačka 9 zakonika, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i naložiti prvostepenom sudu da bez otvaranja glavnog pretresa otkloni navedenu povredu

novom izradom pismenog opravka presude (novi stav 2). Takođe, kako bi se povećao stepen pravne sigurnosti i sa ciljem uticaja na efikasnost i kvaliteta rada sudova, te doprinijelo poboljšanju kvaliteta rada sudova, sada je propisano da će drugostepeni sud u sjednici vijeća ili nakon održanog pretresa sam donijeti presudu, ukoliko je prvostepena presuda već jednom ukinuta (stav 5).

Članom 60 Zakona sužene su okolnosti pod kojima će doći do preinačenja prvostepene presude, na način da će sada drugostepeni sud, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti, to učiniti, ako utvrdi da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i to samo slučaju povrede iz člana 386 stav 1 tačka 6 zakonika, odnosno ukoliko je presudom povrijeđena odredba člana 400 zakonika (član 409 stav 1).

Članom 61 Zakona se, obzirom na raniji nedostatak po ovom pitanju, prezicirano je da ne postoji pravo žalbe protiv drugostepene odluke koju je donio Vrhovni (član 413 stav 2).

Članom 62 Zakona izmijenja je obaveza suda prilikom ispitivanja žalbe na rješenje prvostepenog suda i to način da je sada po službenoj dužnosti obavezan da pazi da li postoje povrede odredaba krivičnog postupka koje su propisane članom 386 stav 1 zakonika (član 417 stav 1). Naime, zbog ograničenja suda koja su postojala prethodnim zakonskim rješenjem i zbog toga što se podnosilac žalbe rješenje nije pobijao po pitanju bitne povrede odredaba krivičnog postupka, drugostepeni sud se nije upuštao u bitne povrede odredaba krivičnog postupka, zbog čega se dešavalo da rješenja koja imaju nedostatke, koja se ne mogu ispitati, postaju pravosnažna.

Članom 63 Zakona uvodi se još jedan osnov za ponavljanje krivičnog postupka u korist okrivljenog i to u slučaju je kada je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu (član 424 tačka 5a). Na ovaj način se vrši usklađivanje sa odredbama Zakona o Ustavnom sudu kojima se propisuje postupak po ustavnoj žalbi, odnosno postupanje nadležnih organa u kada je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode.

Članom 64 Zakona izvršene su izmjene i dopune člana kojim se uređuje predlog okrivljenog za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (član 438). Izmjenom u stavu 1 sada se daje mogućnost okrivljenom koji je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora bez obzira na njeno trajanje da, iz istih razloga i na isti način kao i ranije, može predlogom tražiti podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne presude. Pri odlučivanju o ovom predlogu, Vrhovno državno tužilaštvo sada će

rješenjem predlog odbiti kao neosnovan, ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti odnosno odbaciti, ako je predlog podniet neblagovremeno ili od strane neovlašćenog lica (stav 3). Kako bi se postupak skratio i kako se više ne bi postojala potreba da se spisi predmeta traže posebno od Vrhovnog državnog tužilaštva, a posebno od sudova čije se odluke pobijaju, žalba na rješenje Vrhovnog državnog tužioca se sada podnosi Vrhovnom sudu preko Vrhovnog državnog tužilaštva (stav 4), a koju žalbu vijeće može da odbaci kao neblagovremenu ili nedozvoljenu ili odbije kao neosnovanu i potvrdi rješenje Vrhovnog državnog tužilaštva (stav 5). Sa druge strane, ako vijeće nađe da pobijano rješenje nema razloga ili ako sadrži nejasne razloge zbog kojih je predlog neosnovan, uvažiće žalbu, rješenje će ukinuti i predmet će vratiti Vrhovnom državnom tužilaštvu na ponovni postupak i odlučivanje (stav 6). Bez obzira na vrstu odluke, Vrhovni sud mora Vrhovnom državnom tužilaštvu vratiti sve spise sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke (stav 7). Osim prava, Vrhovno državno tužilaštvo se više nema dužnost da učestvuje u postupku kada vijeće Vrhovnog suda uvaži žalbu kojom se pobija rješenje kojom je odbijen odn. odbačen predlog okrivljenog i njegovog branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (stav 8).

Članom 65 Zakona su prošireni osnovi za određivanje pritvora u skraćenom postupku. Pa se tako sada pritvor može, pored toga što posebne okolnosti ukazuju da će okrivljeni dovršiti pokušano krivično djelo ili izvršiti krivično djelo kojim prijeti, odrediti i ako te okolnosti ukazuju da će okrivljeni ponoviti krivično djelo, a novina je takođe to što se protiv lica za koje postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično djelo može odrediti ukoliko postoje osnovi propisani članom 17 stav 1 tač. 2 i 5 zakonika (član 448 stav 1 tač. 2, 3 i 4).

Članom 66 Zakona je, zbog poteškoća koje su u dosadašnjoj praksi imali sud i državno tužilaštvo povodom prikupljanja podataka koji su sastavni dio optužnog predloga odnosno privatne tužbe, propisano da ti akti trebaju da sadrže i lične podatke okrivljenog iz člana 100 stav 1 zakonika, kao i potpis tužioca (član 450 stav 1).

Članom 67 Zakona detaljnije je uređen mehanizam kontrole odnosno preispitivanja optužnog akta, na način što je izmijenjen član 451 zakonika. Prva novina u odnosu na ovaj član jeste u tome da sada sud, nakon što primi optužni predlog ili privatnu tužbu, pored ispitivanja nadležnosti i postojanja uslova za odbacivanje ovih akata, mora prethodno ispitati da li je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za odlučivanje po optužnom predlogu (stav 1). Takođe, propisano je da ukoliko sudija utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi, on će iste vratiti tužiocu kako bi te nedostatke otklonio, te da će se, ukoliko državni tužilac to ne učini roku od tri dana, smatrati da je odustao od krivičnog gonjenja i postupak obustaviti (stav 2). Sa druge strane, onda kada sudija utvrdi da je potrebno bolje

razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnog predloga on će optužni predlog vratiti državnom tužiocu da u roku od 30 dana sprovede određene dokazne radnje, s tim da se, na njegov zahtjev iz opravdanih razloga, ovaj rok može produžiti, a u slučaju da propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca (stav 3).

Članom 68 Zakona se uvodi obaveza oduzimanja određenih predmeta u vezi sa krivičnim djelom i onda kada krivični postupak nije završen presudom kojom se optuženi oglašava krivim. Ovdje se misli na predmete čije je oduzimanje propisano kao obavezno ili ako to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ljudi i imovine ili razlozi morala ili ako i dalje postoji opasnost da će biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela (član 447 stav 1). Ovim se još jednom osnažuju i čine opravdanim odredbe zakonika koje se tiču izricanja ove vrste mjere bezbjednosti.

Članom 69 Zakonika data je mogućnost da se sada i za licem, protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje je po zakonu propisana kazna zatvora od najmanje godinu dana, a koje se nalazi u bjekstvu, može raspisati potjernica, čime se otvara veća mogućnost pronaženja i ovih lica, u odnosu na koja, zbog prethodnih zakonskih ograničenja nije bilo moguće raspisivanje potjernice (član 508 stav 1).

Članom 70 Zakona je, iz razloga što se njima ne ide u pravcu izmjene koncepta zakonika odnosno izmjena koji zahtijeva duži *vacatio legis*, propisano da isti stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.